A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2019. március 21.*

„Előzetes döntéshozatal – Közbeszerzési szerződések odaítélése – 2014/24/EU irányelv – A 10. cikk h) pontja – Szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre vonatkozó különös kizárások – Az állampolgárok védelmét célzó, polgári védelmi és veszélymegelőzési szolgáltatások – Nonprofit szervezetek vagy egyesületek – Betegszállítási mentőszolgáltatások – Szakképzett személyzet közreműködésével történő betegszállítás”

A C-465/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. augusztus 2-án érkezett, 2017. június 12-i határozatával terjesztett elő

a **Falck Rettungsdienste GmbH**,

a **Falck A/S**

és

a **Stadt Solingen**

között,

az **Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV**,

a **Malteser Hilfsdienst eV**,

a **Deutsches Rotes Kreuz, Kreisverband Solingen**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: M. Vilaras, a negyedik tanács elnöke, a harmadik tanács elnökeként eljárva, J. Malenovský, L. Bay Larsen, M. Safjan és D. Šváby (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. szeptember 5-i tárgyalásra,

* Az eljárás nyelve: német.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Falck Rettungsdienste GmbH és a Falck A/S képviseletében P. Friton és H.-J. Prieß Rechtsanwälte,

– a Stadt Solingen képviseletében H. Glahs Rechtsanwältin, valamint M. Kottmann és M. Rafii Rechtsanwälte,

– az Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV képviseletében J.-V. Schmitz és N. Lenger Rechtsanwälte, valamint J. Wollmann Rechtsanwältin,

– a Maltaser Hilfsdienst eV képviseletében W. Schmitz-Rode Rechtsanwalt,

– a Deutsches Rotes Kreuz, Kreisverband Solingen képviseletében R. M. Kieselmann és M. Pajunk Rechtsanwälte,

– a német kormány képviseletében T. Henze és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– a román kormány képviseletében C.-R. Canțăr, R. H. Radu, R. I. Hațieganu és C.-M. Florescu, meghatalmazotti minőségben,

– a norvég kormány képviseletében M. R. Norum és K. B. Moen, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. C. Becker és P. Ondrůšek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. november 14-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 A előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 94., 65. o.; helyesbítés: HL 2015. L 275., 68. o.) 10. cikke h) pontjának az értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a Falck Rettungsdienste GmbH és a Falck A/S, valamint a Stadt Soligen (Solingen város, Németország) között a „Sürgősségi szolgáltatások Solingenben – V16737/128. projektszám” közbeszerzési szerződés 1. és 2. részének (a továbbiakban: vitatott szerződések) közbeszerzési eljárást megindító hirdetménynek az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való előzetes közzététele nélkül közvetlenül történő odaítélése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A 2014/24 irányelv

3 A 2014/24 irányelv (28), (117) és (118) preambulumbekezdése szerint:

„(28) Ez az irányelv nem alkalmazandó bizonyos sürgősségi szolgáltatások esetében, amelyek ellátását nonprofit szervezetek vagy egyesületek biztosítják, mivel abban az esetben, ha e szolgáltatókat az ezen irányelvben előírt eljárás szerint kellene kiválasztani, e szervezetek egyedi sajátosságai nehezen lennének megőrizhetők. A kizárásnak mindazonáltal a szigorú értelemben vett szükséges mértékre kell korlátozódnia. Ennek megfelelően kifejezetten le kell szögezni, hogy a betegszállítási mentőszolgáltatások nem zárhatók ki az irányelv hatálya alól. Ezzel

összefüggésben egyértelműen rendelkezni kell arról is, hogy a 601-es CPV [Common Procurement Vocabulary (Közös Közbeszerzési Szószedet)]-csoport (»Szárazföldi szállítási szolgáltatások«) nem foglalja magában a mentőszolgáltatásokat, amelyek a 8514-es alosztályba tartoznak. Egyértelművé kell tenni tehát, hogy azokra a 85143000-3 CPV-kód alá tartozó szolgáltatásokra, amelyek kizárólag betegszállítási mentőszolgáltatásból állnak, a szociális és egyéb szolgáltatásokra megállapított különszabályokat (a továbbiakban: az enyhébb szabályozás) kell alkalmazni. Következésképpen az általános értelemben vett mentőszolgáltatás nyújtásáról szóló vegyes szerződések is az enyhébb szabályozás alá tartoznának, amennyiben a betegszállítási mentőszolgáltatások értéke meghaladná az egyéb mentőszolgáltatások értékét;

[…]

(117) A tapasztalat azt mutatja, hogy számos egyéb szolgáltatás – például a mentési, tűzoltósági vagy büntetés-végrehajtási szolgáltatások – szokásosan csak akkor határokon átnyúló érdekű, ha viszonylag jelentős értéke miatt elérte az ehhez szükséges kritikus tömeget. Amennyiben nincsenek kizárva ezen irányelv hatálya alól, az enyhébb szabályozás hatálya alá kell tartozniuk. Más szolgáltatáskategóriák, például a kormányzati vagy a közösségi szolgáltatások nyújtása, amennyiben a szolgáltatásnyújtás ténylegesen szerződésen alapul, szokásosan csak 750 000 [eurós] értékhatártól tartanak számot határokon átnyúló érdeklődésre, következésképpen ezeknek a szolgáltatásoknak kizárólag az enyhébb szabályozás hatálya alá kell tartozniuk.

(118) A közszolgáltatások folyamatosságának a biztosítása érdekében ezen irányelv keretében lehetővé kell tenni, hogy a bizonyos egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési eljárásokban való részvétel az adott szolgáltatásoknak a végső felhasználók számára való biztosítása tekintetében az olyan szervezetek számára legyen fenntartva, amelyek munkavállalói részesedésen vagy a munkavállalóknak az irányításukban való aktív részvételén alapulnak, vagy meglévő szervezetek, mint például a szövetkezetek számára. E rendelkezés hatálya kizárólag bizonyos egészségügyi, szociális és egyéb kapcsolódó szolgáltatásokra, bizonyos oktatási és képzési szolgáltatásokra, a könyvtári, irattári, múzeumi és egyéb kulturális szolgáltatásokra, valamint a sportszolgáltatásokra és a magánháztartások számára nyújtott szolgáltatásokra korlátozódik, és nem hivatott kiterjedni az ezen irányelv által egyéb tekintetben előírt semelyik kivételre sem. Indokolt, hogy az ilyen szolgáltatások csak az enyhébb szabályozás hatálya alá tartozzanak.”

4 Ezen irányelvnek a „Különös kizárások a szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések esetében” elnevezésű 10. cikkének h) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Ez az irányelv nem alkalmazandó azokra a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződésekre, amelyek tárgya:

[…]

h) az állampolgárok védelmét célzó, polgári védelmi és veszélymegelőzési szolgáltatások, amelyeket nonprofit szervezetek vagy egyesületek nyújtanak, és amelyek a 75250000-3 [tűzoltási és mentési szolgáltatások], 75251000-0 [tűzoltó szolgáltatások], 75251100-1 [tűzoltási szolgáltatások], 75251110-4 [tűzmegelőzési szolgáltatások], 75251120-7 [erdőtűzoltási szolgáltatások], 75252000-7 [mentési szolgáltatások], 75222000-8 [polgári védelmi szolgáltatások]; 98113100-9 [atombiztonsági szolgáltatások] és 85143000-3 [mentőszolgálat] CPV-kód alá tartoznak, kivéve a betegszállítási mentőszolgáltatásokat;

[…]”

5 Az említett irányelv „Különös közbeszerzési szabályok” elnevezésű III. címének a „[s]zociális és egyéb meghatározott szolgáltatásokra” vonatkozó 1. fejezete a 74–77. cikket foglalja magában.

6 A 2014/24 irányelvnek a „Fenntartott szerződések bizonyos szolgáltatások esetében” elnevezésű 77. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy az ajánlatkérő szervek kizárólag a 74. cikkben említett – a 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, a 85000000-9-től a 85323000-9-ig, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8 CPV-kód alá tartozó – egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatások esetében fenntarthatják bizonyos szervezetek számára a közbeszerzési szerződés odaítélésére irányuló eljárásban való részvétel jogát.

(2) Az (1) bekezdésben említett szervezetnek az alábbi kritériumok mindegyikét teljesítenie kell:

a) célja az (1) bekezdésben említett szolgáltatások nyújtásához kapcsolódó közfeladat ellátása;

b) a nyereséget újrabefektetik a szervezet céljának elérése érdekében. Ha a nyereséget felosztják vagy újrafelosztják, akkor ennek a munkavállalóknak az irányításban való aktív részvételével kapcsolatos megfontolásokon kell alapulnia;

c) a szerződést teljesítő szervezet irányítási vagy tulajdonosi struktúrájának munkavállalói részesedésen vagy a munkavállalóknak az irányításban való aktív részvételén alapul, vagy a munkavállalók, felhasználók és érdekeltek aktív részvételét szükségessé teszi; és

d) a szervezetnek az adott ajánlatkérő szerv a megelőző három évben nem ítélt oda e cikk alapján a szóban forgó szolgáltatásokra vonatkozó szerződést.

[…]”

A német jog

7 A 2013. június 26-i Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen (a versenykorlátozások tilalmáról szóló törvény, BGBl. I, 1750. o.) alapügyben alkalmazandó változata (a továbbiakban: GWB) 107. §-a (1) bekezdésének 4. pontja a következőképpen rendelkezik:

„Általános kivételek

(1) E [negyedik] rész nem alkalmazandó azon közbeszerzési eljárások és koncessziók odaítélésére, amelyek a következőkre vonatkoznak:

[…]

(4) a nonprofit szervezetek vagy egyesületek által nyújtott, az állampolgárok védelmére, a polgári védelemre és veszélymegelőzésre vonatkozó szolgáltatások, amelyek a 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 és 85143000-3 CPV-kód alá tartoznak, kivéve a betegszállítási mentőszolgáltatásokat. E pont értelmében nonprofit szervezetek vagy egyesületek különösen azok a segélyszervezetek, amelyeket a szövetségi vagy tartományi jog állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként ismer el.”

8 A 1992. november 24-i Gesetz über den Rettungsdienst sowie die Notfallrettung und den Krankentransport durch Unternehmer (Rettungsgesetz NRW – RettG NRW) (A vállalkozások által végzett mentési szolgáltatásokról, sürgősségi mentőszállításról és betegszállításról szóló észak-rajna-vesztfáliai törvény (a továbbiakban: RettG NRW) 2. §-ának (1) bekezdése alapján a mentési szolgáltatás magában foglalja szokatlan káresemény esetében a sürgősségi mentőszállítást, a betegszállítást és nagyobb számú sebesült vagy beteg ellátását. E törvény 2. §-a (2) bekezdésének első

mondata alapján a sürgősségi mentőszállítás körébe tartozik a sürgős betegek esetében életmentő beavatkozások baleset helyszínén történő elvégzése, a sürgős betegek szállításra alkalmas állapotának elérése, és a szállításra alkalmas állapot fenntartása, valamint további sérülés elkerülése mellett többek között sürgősségi mentőautóval vagy mentőautóval további ellátásra alkalmas kórházba történő szállítása. Az említett törvény 2. §-ának (3) bekezdése értelmében a betegszállítás körébe tartozik az ugyanezen törvény 2. §-a (2) bekezdésének hatálya alá nem tartozó betegek vagy sebesültek vagy egyéb segítségre szoruló személyek részére szakszerű segítség nyújtása, és e személyek szakképzett személyzet általi ellátása mellett többek között betegszállító járművel való szállítása.

9 A 1997. március 25-i Zivilschutz- und Katastrophenhilfegesetz (a polgári védelemről és a katasztrófák esetén nyújtott segítségnyújtásról szóló törvény, BGBl. I, 726. o.) alapeljárásban alkalmazandó változata (a továbbiakban: polgári védelemről szóló törvény) 26. §-a (1) bekezdésének második mondata előírja, hogy az e törvény szerinti feladatok ellátására különösen az Arbeiter-Samariter-Bund (Dolgozó Szamaritánusok Szövetsége), a Deutsche Lebensrettungsgesellschaft (Német Életmentő Társaság), a Deutsches Rotes Kreuz (Német Vöröskereszt), a Johanniter-Unfall-Hilfe (Johannita Segítő Szolgálat) és a Malteser-Hilfsdienst (Máltai Segélyszolgálat) alkalmas.

10 A 2015. december 17-i Gesetz über den Brandschutz, die Hilfeleistung und den Katastrophenschutz (a tűzvédelemről, a segítségnyújtásról és az állampolgári védelemről szóló törvény; a továbbiakban: a tűzvédelemről szóló törvény) 18. §-a (1) bekezdésének első mondata és (2) bekezdése a következőképpen szól:

„(1) Magán-segélyszervezetek segítenek balesetek és veszélyhelyzetek, nagy létszámú bevetést igénylő helyzetek és katasztrófák esetében, ha a legfőbb felügyeleti hatóság felé kinyilvánították, hogy készek az együttműködésre, és e hatóság általánosan megállapította az együttműködésre való alkalmasságot és az együttműködés szükségességét (elismert segélyszervezetek) […]

(2) A [polgári védelemről szóló törvény] 26. §-a (1) bekezdésének második mondatában említett szervezetek számára nem szükséges az együttműködés kinyilvánítása és az alkalmasság általános megállapítása.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 Solingen város 2016 márciusában a mentési szolgáltatásokra vonatkozó közbeszerzési szerződés ötéves időszakra történő újbóli odaítéléséről határozott. A szerződéstervezet különösen önkormányzati mentőautóknak egyrészt olyan sürgősségi mentőszállítás céljából történő használatára, amelynek a fő feladata a sürgős betegek sürgősségi ellátást nyújtó ápoló által és mentőtiszt segítségével történő ellátása, másrészt pedig olyan betegszállítás céljából történő használatára vonatkozott, amelynek a fő feladata betegek mentőtiszt által és mentős segéd segítségével történő ellátása.

12 Solingen város nem tett közzé közbeszerzési eljárást megindító hirdetményt az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*. Ellenben 2016. május 11-én négy közhasznú szervezetet, köztük a kérdést előterjesztő bíróság előtti három beavatkozó felet, felhívta ajánlattételre.

13 Az ajánlatok beérkezését követően mind az Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch Land eV-nek, mind a Malteser Hilfsdienst eV-nek odaítélték a vitatott szerződést alkotó két rész egyikét.

14 A Falck Rettungsdienste, amely mentési és betegellátási szolgáltatásokat nyújtó vállalkozás, és a Falck A/S csoport, amelyhez a Falck Rettungsdienste (a továbbiakban együtt: Falck és társai) tartozott, azt kifogásolták, hogy Solingen város anélkül ítélte oda a vitatott szerződést, hogy azt megelőzően az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közbeszerzési eljárást megindító hirdetményt tett volna közzé. A Falck és társai tehát annak megállapítására irányuló jogorvoslati kérelmet nyújtottak be a Vergabekammer Rheinlandhoz (Rajna-vidéki közbeszerzési tanács, Németország), hogy a *de facto*

odaítélés sérti a jogaikat, és hogy Solingen város köteles volt – amennyiben fenntartja a vitatott szerződés odaítélésére irányuló szándékát – azt az uniós jognak megfelelő közbeszerzési eljárás lefolytatását követően odaítélni.

15 A Rajna-vidéki közbeszerzési tanács a 2016. augusztus 19-i határozatával e jogorvoslati kérelmet, mint elfogadhatatlant, elutasította.

16 A Falck és társai fellebbezést nyújtottak be a Rajna-vidéki közbeszerzési tanács határozatával szemben az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság, Németország) előtt. Azt kifogásolják, hogy e közbeszerzési tanács a GWB 107. §-a (1) bekezdése 4. pontjának első mondatát, amelynek a szövege pontosan megegyezik a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjával, nem ezen irányelvnek megfelelően értelmezte.

17 Az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság) előtt a Falck és társai azt állítják, hogy az alapügyben szóban forgó mentési szolgáltatások nem minősülnek veszélymegelőzési szolgáltatásoknak. A „veszélymegelőzés” fogalma kizárólag a rendkívüli helyzetben lévő nagy tömegekhez kapcsolódó veszély megelőzésére utal, így nincs saját jelentése, és nem terjed ki az egyes személyek életére és egészségére nézve fennálló veszély megelőzésére. Ebből következik, hogy a szakképzett személyzet közreműködésével történő betegszállítás, amely a szállítási szolgáltatáson túl magában foglalja a mentőtiszt által és mentős segéd segítségével történő ellátást (a továbbiakban: szakképzett személyzet közreműködésével történő betegszállítás), nem tartozik a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában előírt kizárás hatálya alá, mivel csak betegszállítási mentőszolgáltatásnak minősül.

18 Ezenkívül a nemzeti jogalkotó nem dönthet úgy, hogy a kérdést előterjesztő bíróság előtti három beavatkozó fél csupán azon tényből kifolyólag nonprofit szervezet vagy egyesület, hogy azokat a nemzeti jog a GWB 107. §-a (1) bekezdése 4. pontja második mondatának megfelelően közhasznú szervezetként elismeri. Azok a feltételek ugyanis, amelyektől az uniós jog a „nonprofit szervezetnek” való minősítést függővé teszi, a 2014. december 11-i Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” és társai ítéletre (C-113/13, EU:C:2014:2440) és a 2016. január 28-i CASTA és társai ítéletre (C-50/14, EU:C:2016:56), vagy legalábbis a 2014/24 irányelv 77. cikkének (1) bekezdésére tekintettel sokkal szigorúbbak.

19 A kérdést előterjesztő bíróság azon a véleményen van, hogy a Falck és társai által benyújtott fellebbezésnek helyt lehet adni, ha a GWB 107. §-a (1) bekezdésének 4. pontjában előírt kizárás kumulatív feltételei közül legalább egy nem teljesül. Következésképpen meg kell határozni, hogy először is a vitatott szerződés a veszélymegelőzési szolgáltatásokra vonatkozik-e, másodszor, hogy mely időponttól kezdve tekinthetők a nonprofit szervezet vagy egyesület jogállásának az elnyeréséhez megkövetelt feltételek teljesítettnek, harmadszor pedig azon szolgáltatások jellegét, amelyek az e rendelkezésben alkalmazott „betegszállítási mentőszolgáltatás” kifejezés alá tartoznak.

20 A kérdést előterjesztő bíróság szerint, miközben az állampolgárok védelme előre nem látható, békeidőkben előforduló nagyobb katasztrófákra vonatkozik, a polgári védelem fogalma esetében a polgári lakosság háborúban történő védelméről van szó. A „veszélymegelőzési szolgáltatások” fogalma azonban magában foglalhat az egyes személyek egészségére és életére nézve fennálló veszélyek megelőzésére irányuló szolgáltatásokat, amennyiben azokat olyan szokásos veszélyekhez, mint a tűzhöz, betegségekhez vagy balesetekhez kapcsolódó azonnali fenyegetettséggel szemben nyújtják. A „veszélymegelőzés” ezen értelmezése annál is inkább kötelező, mert a Falck és társai által támogatott megszorító értelmezés annak semmiféle saját normatív tartalmat nem tulajdonítana, mivel az összekeveredne mind „az állampolgári védelem”, mind a „polgári védelem” fogalmával.

21 Ezenkívül a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában előírt kizárás célkitűzése – amelyet ezen irányelv (28) preambulumbekezdésének első mondata tisztáz – az, hogy lehetővé tegye a nonprofit szervezetek számára, hogy a sürgősségi szolgáltatások területén az állampolgárok jóléte érdekében

továbbra is működhessenek, annak kockázata nélkül, hogy a kereskedelmi célú vállalkozások részéről fennálló túl nagy verseny miatt kizárják őket a piacról. Márpedig, mivel a nonprofit szervezetek vagy egyesületek alapvetően a mindennapi mentési szolgáltatások területén avatkoznak be a magánszemélyek érdekében, e kizárás nem érné el célját, ha az csak a nagyobb katasztrófákkal szembeni megelőzési szolgáltatásokra lenne alkalmazandó.

22 A kérdést előterjesztő bíróságnak kétsége van afelől is, hogy a GWB 107. §-a (1) bekezdése 4. pontjának második mondatában megfogalmazott szabály összeegyeztethető-e a nonprofit szervezetek vagy egyesületek 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában szereplő fogalmával, mivel az állampolgárok védelmét és a polgári védelmet ellátó szervezetek jogállásának nemzeti jog szerinti törvényes elismerése nem szükségszerűen függ attól, hogy a szervezet nonprofit-e.

23 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság megkérdőjelezi a Falck és társai azon érvelését, miszerint a nonprofit szervezetnek a 2014/24 irányelv 77. cikkének (2) bekezdéséből, sőt a 2014. december 11-i Azienda sanitaria locale n. 5 „Spezzino” és társai ítéletből (C-113/13, EU:C:2014:2440) és a 2016. január 28-i CASTA és társai ítéletből (C-50/14, EU:C:2016:56) eredő további feltételeknek kell megfelelniük.

24 A kérdést előterjesztő bíróság továbbá megállapítja, hogy a 85143000–3 CPV-kód (mentőszolgálat) alá tartozó veszélymegelőzési szolgáltatásokat említi a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában előírt kizárás (a továbbiakban: kivétel) a „betegszállítási mentőszolgáltatások” kivételével (a továbbiakban: kivétel alóli kivétel). E tekintetben felmerül a kérdés, hogy e kivétel alóli kivétel kizárólag valamely betegnek bármely orvosi ellátás nélküli, betegszállító járművel történő szállítására vonatkozik-e, vagy az magában foglalja-e a szakképezett személyzet közreműködésével történő betegszállítást is, amely keretében a beteg orvosi segítségnyújtásban részesül.

25 E körülmények között határozott úgy az Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátása és betegek betegszállító járműben ápoló/mentőtiszt által történő ellátása esetében a [2014/24 irányelv] 10. cikkének h) pontja értelmében a 75252000-7 (Mentési szolgáltatások) és a 85143000-3 (Mentőszolgálat) CPV-kód alá tartozó, »állampolgárok védelmét célzó, polgári védelmi és veszélymegelőzési szolgáltatásokról« van-e szó?

2) Lehet-e úgy értelmezni a [2014/24 irányelv] 10. cikkének h) pontját, hogy »nonprofit szervezetek vagy egyesületek« különösen olyan segélyszervezetek, amelyeket a nemzeti jog állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként ismer el?

3) A [2014/24 irányelv] 10. cikkének h) pontja szerinti »nonprofit szervezetek vagy egyesületek« olyan szervezetek-e, amelyek célja közszolgáltatatási feladatok ellátása, és amelyek nem üzleti vállalkozásként működnek, és az esetlegesen elért nyereségüket céljuk elérése érdekében újra befektetik?

4) A beteg mentőtiszt/mentős segéd általi ellátása mellett betegszállító járműben történő szállítása ([…] szakképzett személy közreműködésével végzett egészségügyi szállítás) olyan, a [2014/24 irányelv] 10. cikkének h) pontja szerinti »betegszállítási mentőszolgáltatásnak« minősül-e, amely nem tartozik a kivétel hatálya alá, és amelyre 2014/24 irányelv vonatkozik?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a negyedik kérdésről

26 Előzetesen a kérdést előterjesztő bírósághoz hasonlóan hangsúlyozni kell, hogy a sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátása és a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás nem minősül sem „állampolgári védelmi szolgáltatásoknak”, sem pedig „polgári védelmi szolgáltatásoknak”.

27 Ezért meg kell állapítani, hogy első és negyedik kérdésével, amelyet együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy egyrészt a sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátása, másrészt a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás a „veszélymegelőzési szolgáltatások” fogalma, valamint a 75252000-7 CPV-kód (mentési szolgáltatások) és a 85143000-3 CPV-kód (mentőszolgálat) alá tartozik, következésképpen pedig ki van zárva ezen irányelv hatálya alól, vagy hogy e szolgáltatások olyan „betegszállítási mentőszolgáltatások”-e, amelyek ennek alapján a szociális és egyéb egyedi szolgáltatások esetében megállapított különös szabályozás alá tartoznak.

28 Hangsúlyozni kell, hogy a 2014/24 irányelv nem határozza meg a „veszélymegelőzés” fogalmát, és hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós jog egységes alkalmazásának követelményéből és az egyenlőség elvéből az következik, hogy a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját (lásd többek között: 1984. január 18-i Ekro ítélet, 327/82, EU:C:1984:11, 11. pont; 2000. szeptember 19-i Linster ítélet, C-287/98, EU:C:2000:468, 43. pont).

29 Igaz ugyan, hogy az „állampolgárok védelmének” és a „polgári védelemnek” a fogalma olyan helyzetekre utal, amelyekben olyan tömeges károkozással, mint például földrengés, cunami vagy háború, kell szembenézni, ebből nem következik szükségszerűen az, hogy a „veszélymegelőzés” fogalmának, amelyet szintén említ a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontja, ilyen tömegeket érintő dimenzióval kell rendelkeznie.

30 A 2014/24 irányelv 10. cikke h) pontjának mind szó szerinti, mind rendszertani értelmezéséből ugyanis kitűnik, hogy a „veszélymegelőzés” mind a tömeget, mind az egyént érintő veszélyekre vonatkozik.

31 Először is e rendelkezés szövege maga is különböző CPV-kódokra utal, amelyek olyan veszélyekre vonatkoznak, amelyek tömegeket és egyént is érinthetnek. Ez vonatkozik többek között a 75250000-3 (tűzoltási és mentési szolgáltatások), a 75251000-0 (tűzoltó szolgáltatások), a 75251100-1 (tűzoltási szolgáltatások), a 75251110-4 (tűzmegelőzési szolgáltatások) CPV-kódra, és az alapügy tárgyára tekintettel konkrétabban a 75252000-7 (mentési szolgáltatások) és a 85143000-3 (mentőszolgálat) kódra.

32 Másodszor, annak megkövetelése, hogy a veszélymegelőzés tömegeket érintő dimenziót öltsön, megfosztaná e kifejezést annak minden önálló tartalmától, mivel e fogalom így szisztematikusan összekeveredne vagy az „állampolgárok védelmével”, vagy a „polgári védelemmel”. Márpedig, ha valamely uniós jogi rendelkezésnek többféle értelmezése is lehetséges, azt kell előnyben részesíteni, amely alkalmas ezen rendelkezés hatékony érvényesülésének biztosítására (2000. február 24-i Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-434/97, EU:C:2000:98, 21. pont).

33 Harmadszor, rendszertani szempontból a 2014/24 irányelv 10. cikke h) pontjának ezen értelmezését megerősíti annak (28) preambulumbekezdése. E preambulumbekezdés első mondata ugyanis kimondja, hogy „[e]z az irányelv nem alkalmazandó bizonyos sürgősségi szolgáltatások esetében, amelyek ellátását

nonprofit szervezetek vagy egyesületek biztosítják, mivel abban az esetben, ha e szolgáltatókat az ezen irányelvben előírt eljárás szerint kellene kiválasztani, e szervezetek egyedi sajátosságai nehezen lennének megőrizhetők”. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy ezen irányelv alkalmazásának a kizárása nemcsak olyan sürgősségi szolgáltatásokra korlátozódik, amelyeket a tömegekre nézve bekövetkezett veszélyek során nyújtanak. Egyébiránt fontos megállapítani, hogy – amint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – az alapügyben szóban forgó közhasznú egyesületek tevékenységeinek lényege olyan sürgősségi szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek általában egyéneknek nyújtott, mindennapi beavatkozásokra irányulnak. Ugyanis pontosan e mindennapi mentési szolgáltatások nyújtásán keresztül így szerzett tapasztalatnak köszönhető, hogy e nonprofit szervezetek vagy egyesületek – a kérdést előterjesztő bíróság szerint – bevetésre készek, amikor „állampolgárok védelmére” és „polgári védelemre” irányuló szolgáltatásokat kell nyújtaniuk.

34 Negyedszer, és amint a német kormány az írásbeli észrevételeiben állítja, ha a veszélymegelőzés és következésképpen a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában említett általános kizárás kizárólag a rendkívüli helyzetekben történő mentési beavatkozásokra korlátozódna, az uniós jogalkotónak nem kellett volna a kivétel alóli kivételben az egyszerű betegszállítást említeni. E tekintetben meg kell állapítani, amint a főtanácsnok az indítványának 48. pontjában megjegyezte, hogy a jogalkotó azért tartotta fontosnak a „betegszállítási mentőszolgáltatásokra” való hivatkozást, mert egyébként e szolgáltatásokat úgy kellene tekinteni, mint amelyek az e rendelkezésben előírt kivétel hatálya alá tartoznak.

35 Ebből következik, hogy a 2014/24 irányelv (28) preambulumbekezdésében említett célkitűzés nem valósul meg, ha a „veszélymegelőzés” fogalmát úgy kellene értelmezni, mint amely csak a tömegeket érintő veszélyek megelőzésére irányul.

36 A fenti megfontolásokra tekintettel meg kell állapítani, hogy mind a sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátása, mind a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás a „veszélymegelőzés” a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontja értelmében vett fogalma alá tartozik.

37 Tehát azt kell még meghatározni, hogy e két szolgáltatást magában foglalja-e az e rendelkezésben felsorolt CPV-kódok valamelyike.

38 Előzetesen meg kell említeni a 2014/24 irányelv 10. cikke h) pontjának struktúráját, amely egy kivételt és egy kivétel alóli kivételt tartalmaz. E rendelkezés ugyanis a közbeszerzési eljárások klasszikus szabályai alól azzal a kettős feltétellel zárja ki az állampolgárok védelmére, a polgári védelemre és a veszélymegelőzésre vonatkozó szolgáltatásokat, hogy e szolgáltatások megfelelnek az e rendelkezésben említett CPV-kódoknak, és hogy azokat nonprofit egyesületek nyújtják. A közbeszerzési eljárások szabályainak alkalmazása alóli e kivétel ugyanakkor tartalmaz egy kivétel alóli kivételt olyan értelemben, hogy e kivételben nem részesülnek azok a betegszállítási mentőszolgáltatások, amelyekre a közbeszerzési eljárás 2014/24 irányelv 74–77. cikkében előírt egyszerűsített szabályozása vonatkozik.

39 E kivétel célja, amint ezen irányelv (28) preambulumbekezdéséből következik, hogy a nonprofit szervezetek vagy egyesületek megőrizzék egyedi sajátosságaikat azáltal, hogy azokra nem vonatkoznak az említett irányelvben meghatározott eljárások. Mindamellett ugyanezen preambulumbekezdés kimondja, hogy e kivételnek a szigorú értelemben vett szükséges mértékre kell korlátozódnia.

40 Ebben az összefüggésben, és amint a főtanácsnok az indítványának 64. pontjában arra rámutatott, semmi kétség nincs afelől, hogy a sürgős betegek ellátása, amely ráadásul mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történik, a 75252000-7 CPV-kód (mentési szolgáltatások) alá tartozik.

41 Meg kell tehát állapítani, hogy a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás szintén ugyanezen kód vagy a 85143000-3 CPV-kód (mentőszolgálat) alá tartozik-e.

42 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés megfogalmazásából mintha az tűnne ki, hogy a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás nem felel meg a sürgős betegek szállításának. Ugyanis, amint a főtanácsnok az indítványának 33. pontjában megjegyezte, a kérdést előterjesztő bíróság a sürgős betegek mentőautóban történő ellátását megkülönböztette a betegek betegszállító járműben ápoló/mentőtiszt által történő ellátásától. Meg kell tehát állapítani, hogy ez utóbbi ellátást, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság szakképzett személy közreműködésével történő betegszállításnak minősít, nem valamennyi megfelelő speciális orvosi felszereléssel ellátott mentőautóval, hanem olyan betegszállító járművel végzik, amely lehet egy egyszerű szállító jármű is.

43 Márpedig a 2014/24 irányelv 10. cikkének ezen irányelv (28) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett h) pontjából következik, hogy a közbeszerzési eljárás e rendelkezésben előírt szabályai alól a veszélymegelőzési szolgáltatások esetében történő kizárásban csak a nonprofit szervezetek vagy egyesületek által nyújtott bizonyos sürgősségi szolgáltatások részesülhetnek, és hogy annak a szigorú értelemben vett szükséges mértékre kell korlátozódnia.

44 Ebből következik, hogy a közbeszerzési eljárások szabályainak ezen irányelv 10. cikkének h) pontjában előírt alkalmazhatatlansága elválaszthatatlanul kapcsolódik a sürgősségi szolgáltatás fennállásához.

45 Következésképpen szakképzett személyzetnek a betegszállító járművön való jelenléte önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy a 85143000-3 CPV-kód alá tartozó mentőszolgálatról van szó.

46 Ennek ellenére a sürgősség legalábbis potenciálisan megállapítható, ha olyan beteget kell szállítani, akinek az esetében fennáll annak a veszélye, hogy az említett szállítás során romlik az egészségi állapota. A szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás csak e feltételek mellett tartozhat a közbeszerzési eljárás szabályainak alkalmazása alóli, a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában előírt kivétel hatálya alá.

47 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a Bíróság előtti tárgyaláson mind Solingen város, mind a német kormány lényegében előadták, hogy a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás jellemzője, hogy a beteg egészségi állapota miatt a szállító járműben bármely pillanatban sürgősségi helyzet állhat elő.

48 A beteg egészségi állapotának a szállítás során való romlásának a veszélye tehát az oka annak, hogy az elsősegélynyújtásban megfelelően képzett személyzetnek a járművön kell tartózkodnia a célból, hogy elláthassa és adott esetben a szükséges sürgősségi orvosi ellátásban részesítse a beteget.

49 Egyébiránt pontosítani kell, hogy a beteg egészségi állapota romlásának a veszélyét főszabály szerint objektíven kell értékelni.

50 Ebből következik, hogy a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítás kizárólag akkor minősülhet a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjában említett, a 85143000-3 CPV-kód alá tartozó „mentőszolgálatnak”, ha egyrészt azt ténylegesen az elsősegélynyújtásban megfelelően képzett személyzet látja el, másrészt pedig olyan beteget érint, akinek az esetében fennáll annak a veszélye, hogy az említett szállítás során romlik az egészségi állapota.

51 Ezért az első és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy a közbeszerzési eljárás szabályainak az alkalmazása alól e rendelkezésben előírt kivétel kiterjed a 75252000-7 CPV-kód (mentési szolgáltatások) alá tartozó, a sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátására és a 85143000-3 CPV-kód (mentőszolgálat) alá tartozó, a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállításra, amennyiben a szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítást ténylegesen az elsősegélynyújtásban megfelelően képzett személyzet látja el, és az olyan beteget érint, akinek az esetében fennáll annak a veszélye, hogy e szállítás során romlik az egészségi állapota.

A második és a harmadik kérdésről

52 Második és harmadik kérdésével, amelyeket együtt kell vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kívánja megtudni, hogy a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy egyrészt azzal ellentétes az, hogy a nemzeti jogban az állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként elismert közhasznú egyesületeket e rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” tekintik, amennyiben a közhasznú egyesületi jogállás elismerése a nemzeti jogban nem függ nonprofit cél követésétől, másrészt pedig, hogy az olyan szervezetek vagy egyesületek, amelyeknek a célja közfeladatok ellátása, amelyek nem üzleti céllal működnek, és amelyek az esetlegesen elért nyereségüket a szervezet vagy az egyesület céljának az elérése érdekében újra befektetik, az említett rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” minősülnek.

53 Először is elegendő megállapítani, hogy magából az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként a német jogban a GWB 107. §-a (1) bekezdése 4. pontjának második mondata alapján történő elismerés nem szükségszerűen függ attól, hogy az érintett szervezet nonprofit-e.

54 A polgári védelemről szóló törvény 26. §-a (1) bekezdésének második mondata ugyanis annak megállapítására szorítkozik, hogy a jelen törvényben előírt feladatok ellátására különösen a Dolgozó Szamaritánusok Szövetsége, a Német Életmentő Társaság, a Német Vöröskereszt, a Johannita Segítő Szolgálat és a Máltai Segélyszolgálat alkalmas. Az ezen öt közhasznú egyesületnek így kiállított képesítési bizonyítvány a tűzvédelemről szóló törvény 18. §-ának (2) bekezdése alapján mentesíti azokat azon kötelezettség alól, hogy elismertessék abbéli általános képességüket, hogy balesetek vagy tömegeket érintő sürgősség, nagymértékű beavatkozások és katasztrófák esetén a mentési vagy segítségnyújtási műveletekben részt vegyenek.

55 Ezenkívül kitűnik, hogy sem a polgári védelemről szóló törvény 26. §-a (1) bekezdésének második mondatában, sem a tűzvédelemről szóló törvény 18. §-ának (2) bekezdésében nem szerepel, hogy figyelembe veszik-e, és milyen mértékben, a tevékenység nonprofit célját, és hogy az a közhasznú egyesületként való elismerés feltétele-e.

56 Ilyen körülmények között a német jogban „az állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezeti” jogállás megadása nem garantálhatja bizonyossággal azt, hogy az e jogállásban részesülő jogalanyok nem követnek üzleti célt.

57 Hangsúlyozni kell azonban, hogy az Arbeiter-Samariter-Bund Regionalverband Bergisch-Land (Dolgozó Szamaritánusok Szövetségének bergisch régióbeli egyesülete) az írásbeli észrevételeiben azt állította, hogy valamely személynek az Abgabenordung (adótörvénykönyv) 52. §-ának megfelelően állandó jelleggel olyan tevékenységet kell folytatnia, amely a közösség számára anyagi, spirituális vagy erkölcsi előnyök önzetlenül történő nyújtására irányul, máskülönben a nonprofit célú szervezeti jogállását visszavonják.

58 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróságnak a feladata annak értékelése, hogy a GWB 107. §-a (1) bekezdése 4. pontjának az adótörvénykönyv 52. §-ával összefüggésben értelmezett második mondata értelmezhető-e a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontjából eredő kötelezettségekkel összeegyeztethető módon.

59 Másodszor a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontja értelmében vett „nonprofit szervezetek vagy egyesületek” olyan szervezetek vagy egyesületek, amelyeknek a célja közfeladatok ellátása, amelyek nem üzleti céllal működnek, és amelyek az esetlegesen elért nyereségüket a szervezet vagy az egyesület céljának az elérése érdekében újra befektetik.

60 E tekintetben meg kell állapítani, amint a főtanácsnok az indítványának 74–77. pontjában megjegyezte, hogy a 2014/24 irányelv (28) preambulumbekezdésében említett nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek ráadásul nem kell teljesíteniük az ezen irányelv 77. cikkének (2) bekezdésében említett feltételeket. Nincs ugyanis egyenértékűség egyrészt az említett (28) preambulumbekezdésben említett e szervezetek vagy egyesületek, másrészt pedig az ugyanezen irányelv (118) preambulumbekezdésében említett, „a munkavállalói részesedésen vagy a munkavállalóknak az irányításukban való aktív részvételén alapul[ó szervezetek]” és a „meglévő szervezetek mint például a szövetkezetek” között. Ezért nem állhat fenn egyenértékűség a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontja, amely a nonprofit szervezetek vagy egyesületek bizonyos tevékenységeit kizárja ezen irányelv hatálya alól, és az említett irányelv 77. cikke között sem, amely alapján a munkavállalói részesedésen vagy a munkavállalóknak az irányításukban való aktív részvételén alapuló szervezetek és a meglévő szervezetek mint például a szövetkezetek bizonyos tevékenységeire a 2014/24 irányelv 74–77. cikkében említett enyhébb szabályozás alkalmazandó.

61 Ezért a második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt azzal ellentétes az, hogy a nemzeti jogban az állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként elismert közhasznú egyesületeket e rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” tekintik, amennyiben a közhasznú egyesületi jogállás elismerése a nemzeti jogban nem függ nonprofit cél követésétől, másrészt pedig, hogy az olyan szervezetek vagy egyesületek, amelyeknek a célja közfeladatok ellátása, amelyek nem üzleti céllal működnek, és amelyek az esetlegesen elért nyereségüket a szervezet vagy az egyesület céljának az elérése érdekében újra befektetik, az említett rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” minősülnek.

A költségekről

62 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy a közbeszerzési eljárás szabályainak az alkalmazása alól e rendelkezésben előírt kivétel kiterjed a CPV (Common Procurement Vocabulary [Közös Közbeszerzési Szószedet]) 75252000-7 kódja (mentési szolgáltatások) alá tartozó, a sürgős betegek mentőautóban sürgősségi ellátást nyújtó ápoló/mentőtiszt által történő ellátására és a 85143000-3 CPV-kód (mentőszolgálat) alá tartozó, szakképzett személy közreműködésével történő betegszállításra, amely a szállítási szolgáltatás mellett magában foglalja a beteg betegszállító járműben mentőtiszt általi és mentős segéd segítségével történő ellátását, amennyiben az említett, szakképzett személy közreműködésével történő betegszállítást ténylegesen az elsősegélynyújtásban megfelelően képzett személyzet látja el, és az olyan beteget érint, akinek az esetében fennáll annak a veszélye, hogy e szállítás során romlik az egészségi állapota.**

2) **A 2014/24 irányelv 10. cikkének h) pontját úgy kell értelmezni, hogy egyrészt azzal ellentétes az, hogy a nemzeti jogban az állampolgárok védelmét és polgári védelmet ellátó szervezetként elismert közhasznú egyesületeket e rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” tekintik, amennyiben a közhasznú egyesületi jogállás elismerése a nemzeti jogban nem függ nonprofit cél követésétől, másrészt pedig, hogy az olyan szervezetek vagy egyesületek, amelyeknek a célja közfeladatok ellátása, amelyek nem üzleti**

céllal működnek, és amelyek az esetlegesen elért nyereségüket a szervezet vagy az egyesület céljának az elérése érdekében újra befektetik, az említett rendelkezés értelmében vett „nonprofit szervezeteknek vagy egyesületeknek” minősülnek.

Aláírások